

Bedömning av den skriftliga presentationen rapport - HISS

Här beskriver vi kriterier som kan hjälpa examinatorer, handledare och studenter att konkretisera en rapports olika styrkor och svagheter. Examinatorer och handledare kan alltså utnyttja kriterierna för att göra en avstämning av sina bedömningar i förhållande till olika kommunikativa funktioner i rapporttexten. I den här avstämningen kan en ursprunglig bedömning bekräftas eller omvärderas.

Det finns fyra nivåer för bedömningsarbetet av kandidatarbetets skriftliga presentation. De två huvudsakliga dimensionerna för vad som förväntas av god teknisk kommunikation är att reflektera förståelse av **innehåll** samt tydlig **struktur**. Utöver dessa två dimensioner tar kriterierna hänsyn till **språk**, och till det faktum att en text gör ett omedelbart **helhetsintryck**, vilket påverkar läsaren. Med dessa huvudområden som utgångspunkt har vi valt att kalla kriterierna för HISS (Helhetsintryck, Innehåll, Struktur, Språk). I de flesta situationer ägnar man mest tid åt **innehåll** (och förståelse) men eftersom att texter kommunicerar redan vid en första snabbtitt har vi placerat **helhetsintryck** först i den grafiska framställningen av kriterierna.

De fyra dimensionerna hänger nära samman men det är rimligt att vikta **innehåll** tyngre än de övriga tre dimensionerna. Därför föreslår vi följande viktning:

Dimension	Viktning
Helhetsintryck	20%
Innehåll och förståelse	40%
Struktur	20%
Språk	20%
Sammanlagt betyg	100%

Likväl som man inte kan vara underkänd på någon del av kandidatarbetets helhet ska även samtliga dimensioner av rapporten vara godkända.

Att förståelsen av innehållet har ämnesteoretiska förtecken är uppenbart och vi har försökt uttrycka förväntningar om ämnesdjup i ämnesöverskridande termer vilket innebär att fraser och aspekter kanske inte framstår som helt optimala för enskilda ämnesområden. I våra förslag på kriterier och utformningen av dessa har vi vid några tillfällen även gjort skillnad på nivåer genom att använda *diskutera* resp. *kommentera*, där 'diskutera' är mer omfattande och bättre än 'kommentera'. Med andra ord refererar 'kommentera' till en ytligare och något fragmentarisk diskussion.

Bedömningskriterier - HISS

Observera att helhetsintrycket är något som kan bedömas på kort tid i samband med den första genomläsningen och det intryck texten faktiskt ger då. Detta intryck, som även omfattar ämnesförståelse eller korrekthet, bekräftas eller omvärderas sedan vid den mera noggranna genomgången av texten då man arbetar med ISS kriterierna. Notera att den detaljerade analysen av referenshantering inte ingår i helhetsintrycket, trots att många läsare kontrollerar referenslistan som en av sina första observationer efter titel, sammandrag och kanske slutsatser eller inledning. Referenshantering behandlas istället under *Struktur*.

Helhetsintryck			
	Syfte och struktur	Ämnesbeskrivning	Formalia
5	Läsaren kan vid en översiktlig första granskning snabbt förstå textens syfte, struktur, innehåll och relevans tack vare en informativ titel, en informativ sammanfattning, tydlig innehållsförteckning med effektiv rubriksättning samt figurer och tabeller som är tydligt knuta till textens tema och kommunicerar metod, resultat och slutsatser väl.	Ämnesbeskrivningen är mycket bra med en resultatanalys som är överskådlig och väl sammankopplad med syfte och slutsats. Relevanta områden täcks in och beskrivs på ett tydligt sätt. Dessutom är urval och omfång tydligt kopplade till studiens syfte och övrigt innehåll i en välbalanserad rapport.	Rapportens längd och formalia följer Chalmers centrala anvisningar och är effektivt anpassade till uppgiften. Formaliaspekter i texten förstärker läsandet och är inte iögonfallande.
4	Läsaren kan skaffa sig en uppfattning om textens syfte, struktur och innehåll via titel, sammanfattning, innehållsförteckning samt figurer och tabeller även om någon enskild av dessa komponenter har brister. Eventuella brister skapar inte motsättningar relativt de övriga komponenterna.	Ämnesbeskrivningen är bra. Samtliga relevanta områden nämns men i vissa avseenden är beskrivningen för smal eller för bred, vilket tyder på ett inte helt konsekvent urval i förhållande till syfte och övrigt innehåll. Det förekommer endast enskilda brister i resultathantering, men analys och rapport ger trots dessa brister ett balanserat intryck.	Längd och formalia följer centrala anvisningar men är inte alltid effektivt anpassade och påverkar därför läsandet. Möjliga brister kan vara bruket av bilagor; enskilda vaga rubriker; bristande grafiskt stöd för läsare i enskilda fall.
3	Det går att skaffa sig en uppfattning om vad texten handlar om, trots att titel, innehållsförteckning, sammanfattning och rubriker inte ger en entydig bild av textens syfte, struktur och innehåll. Ej heller figurer och tabeller ger tillräckligt och entydigt stöd.	Ämnesbeskrivningen täcker samtliga relevanta områden men kan ha enskilda svagheter för något enskilt område. Alternativt kan den för något område vara för smal eller för omfattande. Resultat och resultatanalys är sammankopplade men inte tydligt kopplade till syfte och slutsats. Obalans i rapporten gör läsandet av rapporten mödosamt.	Längd och formalia följer huvudsakligen centrala anvisningar men är inte alltid effektivt anpassade och påverkar därför läsandet. Exempelvis kan rubriker vara föga informativa.
U	Det är svårt att skaffa sig en uppfattning om vad texten handlar om med hjälp av titel, sammanfattning, rubriker, innehållsförteckning, tabeller och figurer. Detta kan exempelvis bero på att sammanfattningen inte beskriver syfte och resultat eller att titel och rubriker är för allmänt hållna och därmed inte speglar rapportens fokus.	Ämnesbeskrivningen täcker vissa relevanta områden men har samtidigt tydliga brister p.g.a. att beskrivningen av flera områden är otydlig och/eller att den i vissa avseenden är för smal eller för bred. Resultat och resultatanalys är otillräckligt sammankopplade och inte tydligt kopplade till syfte och slutsats. Obalans i rapporten försvårar läsande och förståelse så att risken för missförstånd är uppenbar.	Längd och formalia följer delvis anvisningarna men vissa brister finns, exempelvis beträffande innehållsförteckning, layout och/eller sidnumrering.

Observera:

Den ämnesteoretiska förståelsen och korrektheten belyses förutom genom argumentation främst genom det sammantagna intrycket av kategorierna på nästa sida: Teori- och metodval, Ämnesbeskrivning, Resultatredovisning, Analys i förhållande till teori/metod, Kritiskt förhållningssätt till resultat, och Faktainsamling.

Innehåll och förståelse			
	Relationen syfte – resultatanalys – diskussion (röd tråd)	Teori- och metodval	Argumentation
5	Syftet med studien framgår tydligt och är väl avgränsat. Slutsatserna är tydligt kopplade till och överensstämmer mycket väl med resultatanalys och syfte / problemformulering.	Författarna intar ett kritiskt förhållningssätt till teori- och metodval genom att reflektera över deras lämplighet i förhållande till den genomförda studien. Dessa reflekterande uttalanden tillför området nya teoretiska och / eller metodtekniska insikter och slutsatser.	Argumentation och diskussion är saklig, välstrukturerad och väl avvägd. Den är underbyggd av korrekt innehåll och relevanta referenser, och stöds av tydliga exempel och med referenser till resultatredovisningen.
4	Syftet med studien framgår men avgränsningen är något vid/otydlig. Slutsatserna är tydligt kopplade till resultatanalys och syfte/problemformulering, men har ett delvis annat fokus än vad som anges i syfte / problemformulering.	Författarna intar ett kritiskt förhållningssätt till teori- och metodval genom att diskutera och analysera deras lämplighet i förhållande till den genomförda studien.	Argumentationen är saklig men enstaka brister finns vad gäller struktur och stöd för de argument som förs fram. Skribenterna förmår anpassa styrkan hos olika uttalanden för att föra argumentationen framåt.
3	Syftet med studien framgår men avgränsningen är något vid/otydlig. Slutsatserna är endast indirekt kopplade till resultatanalys och syfte / problemformulering men är inte tillräckligt förtydligade för läsaren.	Författarna kommenterar teori- och metodval men de slutsatser som dras är otillräckliga eller uppenbara efterkonstruktioner.	Argumentationen är saklig men ottydligt strukturerad och skulle behöva underbyggas tydligare med hjälp resultatredovisningen för att bli effektiv. Vissa kategoriska uttalanden förekommer.
U	Syftet med studien är något ottydligt eller ej klart avgränsat. Ingen eller mycket svag koppling och överensstämmelse mellan slutsatser och syfte/problemformulering. Ett annat problem kan vara att det syfte som anges i inledningen ej överensstämmer med det som diskuteras i diskussion/slutsatser.	Författarna reflekterar inte över teori- och metodval. De kommenterar valet av teori- och metod men drar inga egentliga slutsatser kring teori- och metodval.	Argumentationen är dåligt underbyggd. Uttalanden saknar stöd och alltför många kategoriska uttalanden görs.

Innehåll och förståelse				
	Resultatredovisning	Analys i förhållande till teori/metod	Kritiskt förhållningssätt till resultat	Faktainsamling
5	Redovisningen av resultat är korrekt och väl genomförd på ett innovativt sätt. Tillsammans med urvalet av tabeller, figurer och exempel utgör resultatredovisningen en övertygande helhet som är välanpassad för den förväntade läsekretsen.	Analysen av resultatet innehåller relevant tolkning och reflektion i förhållande till teori och metod och andra studier.	Författarna intar ett kritiskt förhållningssätt till de resultat de har fått fram genom att diskutera deras relevans och eventuella konsekvenser av dem. Författarna diskuterar även oklara och oväntade resultat och sin studies relation till andra studier eller tillämpningsområden.	En mycket väl genomförd faktainsamling av hög kvalitet. Källornas trovärdighet och relevans är hög och källorna består huvudsakligen av vetenskapliga publikationer.
4	Redovisningen av resultat är korrekt och väl genomförd och utan anmärkning. Redovisningen skapar därmed helhet och trovärdighet men enstaka brister påverkar kommunikationen och dess effektivitet negativt. Vidare är samspelet mellan text, figurer och tabeller i något fall inte omedelbar.	Analysen av resultatet kommenterar resultatet i förhållande till teori, metod och/eller andra studier.	Författarna diskuterar sina resultat och dessas relevans/konsekvenser. Tvetydiga och / eller oväntade resultat kommenteras relativt andra studier eller tillämpningsområden men enskilda relevanta studier eller tillämpningar saknas i kommentarerna.	Bra faktainsamling men av något varierande kvalitet och omfång (dock endast enskilda och begränsade brister).
3	Redovisningen av resultat är korrekt och väl genomförd men enstaka brister påverkar helhet och trovärdighet. Vidare är samspelet mellan text, figurer och tabeller i enstaka fall ofullständigt.	I analysen av resultatet nämns teori/metod men någon närmare koppling mellan resultat och teori, metod eller andra studier görs ej.	Författarna kommenterar sina resultat och deras relevans/konsekvenser men oklara och oväntade resultat samt andra studier kommenteras bara delvis.	Faktainsamling som i vissa avseenden är bra men som samtidigt visar på klara brister. Detta kan bero på att ett enskilt avsnitt i texten baseras på tveksamma källor eller att ett viktigt område är otillräckligt beskrivet p.g.a. dåliga källor.
U	Redovisningen av resultat är bristande och i enstaka fall inkorrekt. Redovisningen försvårar läsandet. Både helhet och trovärdighet kan ifrågasättas eftersom att det krävs ett flertal läsningar för att förstå helheten. Samspelet mellan texten, figurer och tabeller är ofta ofullständigt.	Inga försök att analysera resultaten i förhållande till teori, metod eller andra studier görs.	Författarna kommenterar sina resultat men går inte närmare in på relevans/konsekvenser av resultaten och säger inget om oväntade och oklara resultat eller andra studier	Endast ett fåtal källor används. Alternativt är faktainsamlingen av otillräcklig kvalitet, exempelvis p.g.a. den består av Internetkällor av låg trovärdighet.

Struktur				
	Kapitel och avsnitt	Styckehantering	Referenshantering	Tabeller och figurer
5	Hela rapporten är indelad i tydliga och väl avvägda kapitel, avsnitt och stycken.	Styckehantering är mycket god och följer tanken om en tanke/idé per stycke och styckena har tydliga kärnmeningar.	Referenshantering av tabeller, figurer och källor är korrekt och påverkar inte läsningen. Eventuell parafrasering är mycket väl avvägd.	Tabeller och figurer är placerade på lämpliga ställen i texten, har försetts med tydliga och informativa tabell- respektive figurrubriker och är väl kommenterade i texten.
4	Rapporten är i huvudsak indelad i tydliga kapitel, avsnitt och stycken men består i enstaka fall av mycket korta/eller långa kapitel som påverkar balansen mellan delarna.	Styckehantering är bra men vissa brister finns p.g.a. att vissa stycken är korta och dåligt integrerade med övriga stycken och/eller att vissa stycken innehåller flera teman utan att ha en sammanhållande kärnmening.	Referenshantering är bra men enstaka brister i formalia förekommer. Flera fall av uppenbar parafrasering men utöver det god referenshantering.	Tabeller och rubriker är placerade på lämpliga ställen i texten men tabell- och figurrubrikerna är något otydliga. Det finns enstaka tabeller och figurer som är otillräckligt diskuterade i texten.
3	Rapporten är indelad i stycken, kapitel och avsnitt men brister i indelningen finns. Exempelvis är vissa stycken, avsnitt eller kapitel mycket korta och det saknas därför balans mellan rapportens delar.	Texten är indelad i stycken men vissa formella och innehållsliga fel finns. Styckeindelningen är inte helt konsekvent. Dessutom är enstaka delar uppdelade i många korta stycken, eller så innehåller texten stycken där flera teman tas upp men där ingen sammanhållande kärnmening finns.	Referenser till tabeller, figurer och källor finns men referenshanteringen brister, exempelvis genom att någon enstaka källa saknas i källförteckningen eller att källförteckningen innehåller formaliafel. Det förekommer för många långa citat och/eller parafraser.	Tabeller och figurer finns men är inte effektivt placerade i texten. Dessutom är tabell- eller figurrubrikerna något otydliga. Det förekommer även kosmetiska figurer och tabeller vars funktion är otydlig eller obefintlig
U	Stora brister i kapitel- och avsnittshanteringen beträffande omfattningen och relationen mellan olika delar.	Stora brister i styckehantering både beträffande den formella indelningen och innehållet i styckena. Den otydliga styckehantering gör att det i flera fall är svårt att förstå vad ett stycke/avsnitt/kapitel handlar om.	Stora brister i referenshanteringen. Exempelvis saknas referenser till tabeller/figurer i texten, och/eller flera källor saknas i källförteckningen. Plagiering förekommer alltså.	Tabeller och figurer är felaktigt placerade och/eller saknar tabell- eller figurrubriker. Vidare saknas väldigt ofta förtydligande kommentarer i texten.

Notera:

Kriterier för språk och stil nämner inte begreppet 'flyt'. Denna svårfångade aspekt av textproduktion är ett resultat av att faktorer såsom språk och stil samverkar med struktur och innehåll på ett effektivt sätt för att skapa en så effektiv läsupplevelse som möjligt. Det är alltså då man uppfattar brister i 'flyt' som man ser närmare till vilka faktorer eller aspekter som brister för att texten ska flyta effektivt. Vår förhoppning är att bristen på 'flyt' ska kunna bekräftas/undvikas vid en närmare genomgång av texten med hjälp av HISS-kriterierna.

Språk och stil				
	Meningsbyggnad	Ordval och begrepp	Textens stil	Korrektur
5	Meningsbyggnaden är korrekt, formell och effektiv (inga ofullständiga meningar). Endast få meningar med alltför komplex informationsstruktur (svårlästa meningar).	Rapporten präglas av korrekt ordval samt av att begrepp är väl anpassade till texttypen och används på ett konsekvent sätt.	Stilnivån är jämn och växlar inte mellan formell och informell stil. Rapporten präglas av god medvetenhet om gällande stilkrav.	Rapporten har noggrant korrekturlästs och innehåller ytterst få eller inga syftnings-, konstruktions- eller stavfel.
4	Meningsbyggnaden är bra och endast ett fåtal exempel på felaktig eller bristande meningsbyggnad finns. I enskilda avsnitt förekommer meningar med problematisk informationsstruktur.	Ordval och begreppsapparat hanteras på ett rimligt sätt, och har anpassats till texttypen.	Rapportens stil ligger på korrekt nivå och skribenterna hanterar gällande stilkrav med få eller inga undantag.	Rapporten har korrekturlästs och innehåller få missar på ord- och meningsnivå.
3	Meningsbyggnaden är acceptabel trots flera fall av felaktig meningsbyggnad.	Rapporten fungerar med avseende på ordval och begreppsapparat, och är till övervägande del anpassad till den förväntade läsaren och texttypen.	Rapportens stil är något ojämn men uppfyller gällande stilkrav med avseende på stilnivå.	Rapporten har korrekturlästs men innehåller missar på ord- och meningsnivå som försvårar läsningen.
U	Texten innehåller många fall av felaktig meningsbyggnad, exempelvis meningar utan subjekt och/eller meningar som endast består av bisatser.	Rapporten är inkonsekvent med avseende på ordval och begreppsapparat och anpassningen till texttyp är inte tillfredställande.	Rapportens stil har uppenbara brister. Stilnivån är <i>ojämn</i> och flera utmärkande stilbrott präglar texten.	Rapporten har inte korrekturlästs och innehåller genomgående så pass mycket stav- och skrivfel att det stör och försvårar läsningen av texten.